

Заштита личних података и приватности на интернету

Светлана Алексић, психолог, координатор
пројекта “Насилје-Не,хвала!”

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

- Једно од основних људских права је право на заштиту личних података и приватности.
- Ово право је озбиљно угрожено са развојем интернета и дигиталних технологија.
- Интернет је јавни простор и лични подаци који се на њему објаве су јавно доступни.

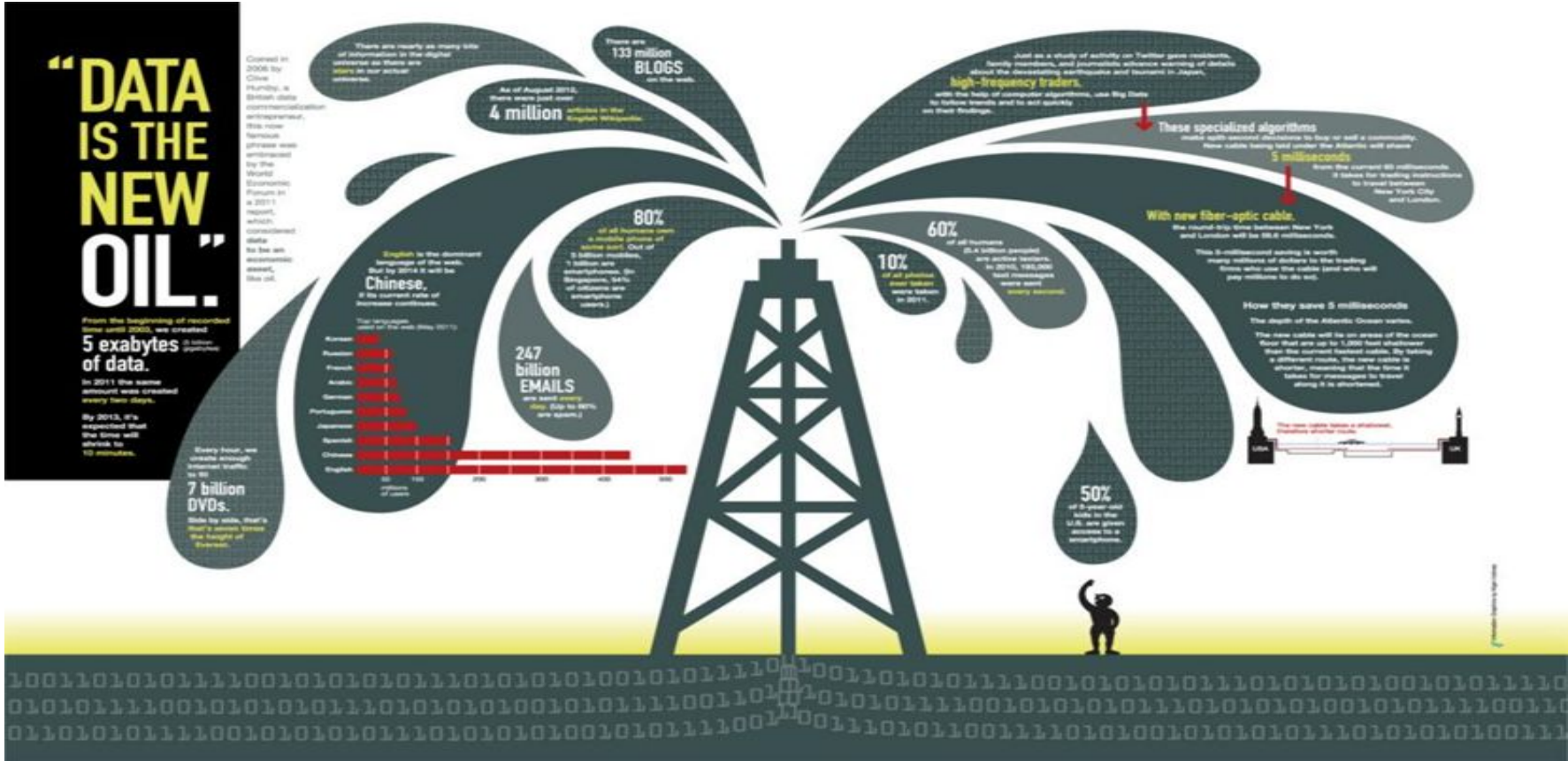
The Facebook logo, consisting of the word "facebook" in white lowercase letters on a dark blue rectangular background.

facebook

The Google logo, featuring the word "Google" in its characteristic multi-colored font: blue 'G', red 'o', yellow 'o', blue 'g', green 'l', and red 'e'.

Google

Подаци су нова нафта

Услуге на интернету нису бесплатне, али чиме онда
плаћамо?

- Лични подаци третирају се као „нова нафта”.
- Своје „бесплатне” услуге компаније наплаћују корисницима тако што им заузврат траже све више личних података.
- Подаци о корисницима, њиховим активностима и понашању на интернету користе се за :

1. анализу и креирање личних социјално-психолошких профила,

2. циљано пласирање комерцијалних производа прилагођених индивидуалним карактеристикама и потребама корисника (тзв. „један-на-један маркетинг”),

3. за продају др. компанијама или сервисима (тзв. „трећим лицима”)

Шта су лични подаци?

То су подаци који се односе на особу, а на основу којих се она може идентификовати (директно или индиректно) и може се угрозити њена приватност.

Под личним подацима подразумевају се:

- Име и презиме особе
- Адреса становања
- Имејл адреса
- Фотографија
- ИП адреса
- Локација на којој се особа налази
- Подаци који служе за анализу и израду профила корисника (радне способности, економско стање, лична интересовања, понашање, потрошачке навике, кретање итд.)
- Онлајн понашање особе (подаци који се прикупљају посредством колачића)

Европска Општа уредба о заштити података о личности – ГДПР

(The EU General Data Protection Regulation – GDPR)

Представља нови стандард заштите података о личности и приватности грађана. Примењује од 25. маја 2018. године у земљама Европске уније.

Ова Уредба много већи акценат ставља на заштиту посебних категорија личних података:

- Расна припадност
- Национална припадност
- Религијска припадност
- Чланство у синдикатима
- Сексуална оријентација
- Информације о здрављу (лични подаци који се односе на физичко и ментално здравље појединца, укључујући и пружање здравствених услуга)
- Биометријски подаци (лични подаци добијени посебном техничком обрадом, у вези са физичким, физиолошким или карактеристикама понашања особе који омогућају или потврђују јединствену идентификацију те особе, нпр. слике лица или отисци прстију)
- Генетски подаци (лични подаци који се односе на наслеђене или стечене генетске карактеристике особе који дају јединствене информације о физиологији или здрављу особе а добијени су анализом њеног биолошког узорка)

Право на приватност у дигиталном окружењу

Особа има могућност да лично процени шта ће и са ким делити у дигиталном окружењу.

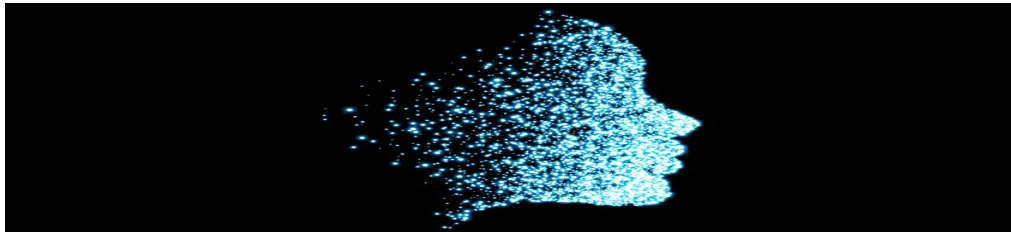
Особа има право да зна :

- како и у које сврхе се користе њени подаци,
- ко их чува и колико дуго,
- ко све њима располаже,
- како и коме да затражи брисање личних података или исправку нетачних података.

Дигитални трагови = дигитални идентитет

Личне податке које остављамо на интернету можемо поделити у 3 велике групе:

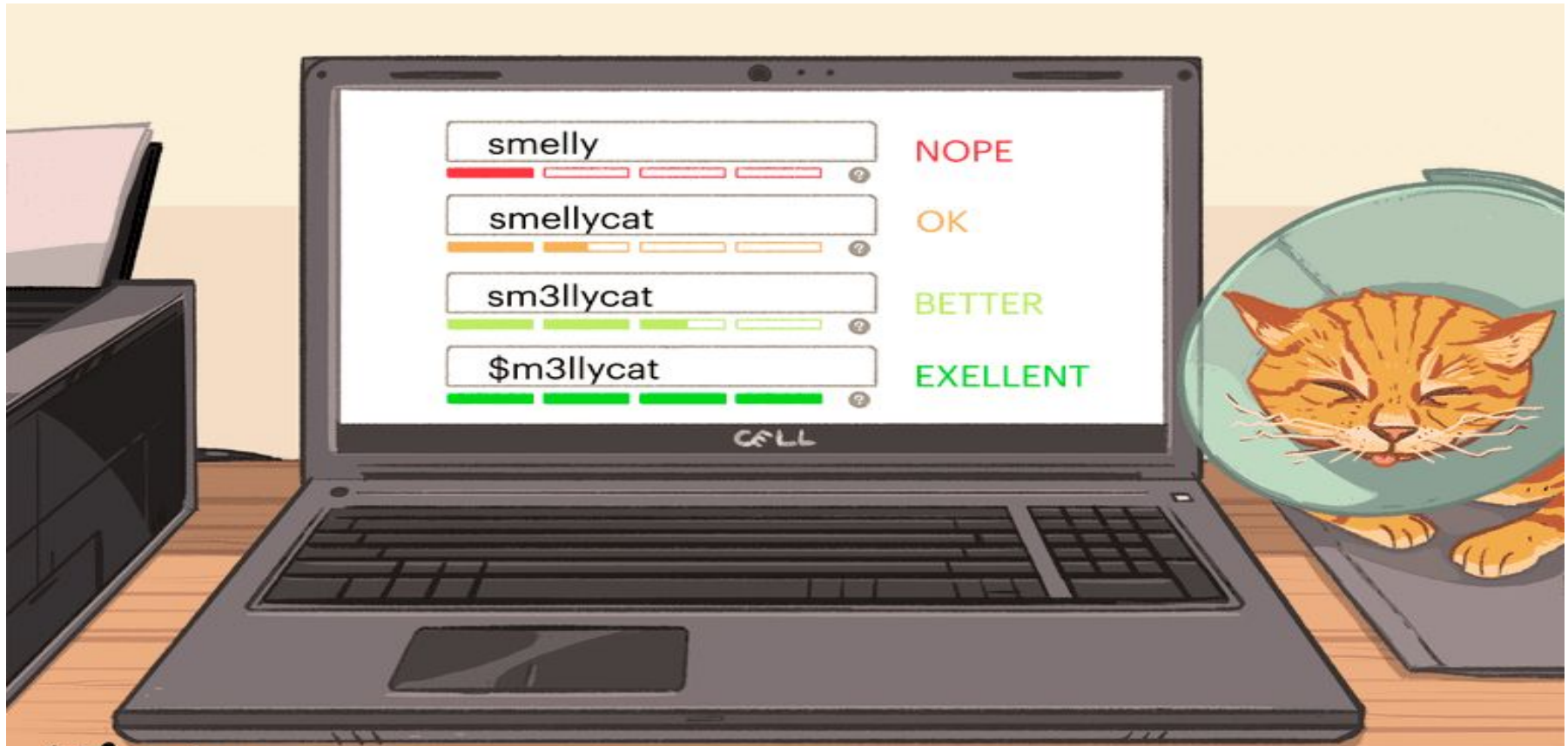
1. **Активни дигитални трагови** – подаци (о себи или другима) које остављамо приликом коришћења интернета, обично свесно (нпр. приликом куповине неких производа, преузимања нечега са интернета, постављања фотографија, отварања профила на некој друштвеној мрежи)
2. **Пасивни дигитални трагови** – подаци које остављају на интернету приликом његовог коришћења, углавном несвесно (нпр. путем **колачића** , отиска прстију, података о локацији, коришћења паметних ствари и паметних играчака)
3. **Алгоритми** - Профилисање, тј. стварање персоналних профила (подаци добијени анализом првих двеју категорија података)

Како да заштитите личне податке и приватност на интернету?

1. Приватност на интернету важна је као и ван њега: оно што не бисте поделили са странцем на улици, немојте ни на интернету.
2. Делите личне податке само са блиским особама, немојте их делити са особама које не познајете изван интернета.
3. Упознајте се са Условима коришћења и Политиком приватности пре него што почнете да користите било коју платформу, апликацију или сервис на интернету.
4. Пре него што објавите било коју информацију или лични податак на интернету, размислите какву слику о себи шаљете другима и како тиме обликујете сопствени дигитални идентитет.
5. Приликом креирања корисничког имена (енгл. username) немојте да користите пуно име, надимак; нити годину рођења.
6. Слика на вашем профилу нека буде аватар.
7. Користите подешавање приватности и промените аутоматски подешене поставке у циљу боље заштите личних података и приватности на интернету.
8. Користите “јаке “шифре”.

Шта је “јака шифра” ?

Корисне апликације, сервиси,
претраживачи

<https://haveibeenpwned.com/>

Have I Been Pwned - проверите да ли су ваши подаци “процурели” са неког сајта

The image shows the homepage of the website 'Have I Been Pwned'. The page has a dark teal header with a navigation menu containing links for Home, Notify me, Domain search, Who's been pwned, Passwords, API, About, and Donate. The main content area is a lighter teal color and features a large white rounded rectangle containing the text ';-)have i been pwned?'. Below this is the subtitle 'Check if your email address is in a data breach'. A search form is present with a text input field labeled 'email address' and a button labeled 'pwned?'. Below the search form is a promotional banner for 1Password.com, which includes an information icon, the text 'Generate secure, unique passwords for every account', and a link 'Learn more at 1Password.com'. At the bottom of the page, there are four statistics: '501 pwned websites', '10,587,144,426 pwned accounts', '113,958 pastes', and '199,553,063 paste accounts'. The bottom section is divided into two columns: 'Largest breaches' and 'Recently added breaches'.

Home Notify me Domain search Who's been pwned Passwords API About Donate

;-)have i been pwned?

Check if your email address is in a data breach

email address pwned?

Generate secure, unique passwords for every account [Learn more at 1Password.com](#)

Why 1Password?

501 pwned websites	10,587,144,426 pwned accounts	113,958 pastes	199,553,063 paste accounts
-----------------------	----------------------------------	-------------------	-------------------------------

Largest breaches Recently added breaches

Провера предикција које је Гугл направио о нама

Google Adssettings <https://adssettings.google.com/authenticated>

Приступите сајту са browsera на којем сте улоговани на ваш Гугл налог и проверите које је предикције Гугл направио о вама на основу ваших претрага.

privacybadger- nastavak koji blokira reklame i prikupljanje podataka od trecih strana

httpseverywhere- obezbedjuje enkriptovanu komunikaciju na sajtovima koje posecujete

ublock origin- nastavak koji blokira reklame, pracenje i zlonamerne softvere

Privacy Badger

**HTTPS://
EVERYWHERE**

Апликације за инстант комуникацију, уместо Viber и WhatsApp-а

Signal

<https://www.signal.org/>

Telegram

<https://telegram.org/>

- *Обе апликације имају и десктоп верзије*

ПРЕТРАЖИВАЧИ : <https://brave.com/> <https://duckduckgo.com/>

<https://www.qwant.com/>

<https://www.mozilla.org/en-US/firefox/new/>

DuckDuckGo

Qwant

brave

My Data Done Right. <https://www.mydatadoneright.eu/>

За генерисање, слање и праћења захтева за приступ, брисање, допуну или преносивост податак о личности

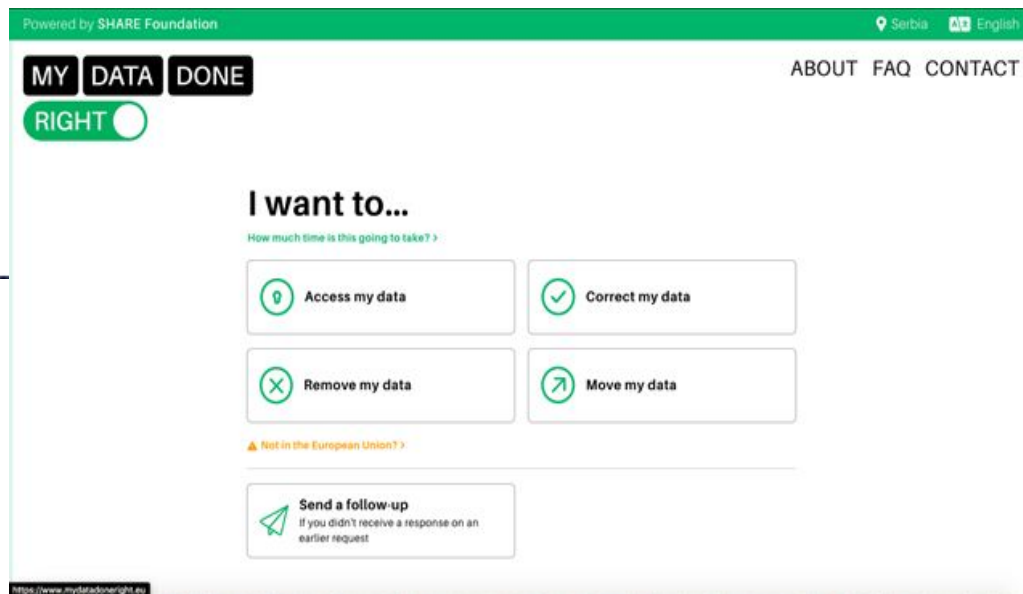

Take control

Access, remove, correct, or move your data.

Get started

LEARN MORE

Апликације за чување свих ваших шифри (енкриптују шифре)

KeePassXC

<https://keepassxc.org/>

KeePass

<https://keepass.info/>

Коришћени материјали:

Дигитални водич „Деца и интернет – паметно од почетка“

digitalni-vodic.ucpd.rs/en/home

[SHARE Fondacija](https://www.sharefoundation.info)

www.sharefoundation.info

ХВАЛА НА ПАЖЊИ !